

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΥΠΟΘΕΣΗ Έ Έκατά της ΕΛΛΑΔΟΣ
(Προσφυγή υπ' αριθ. 14309/04)
ΑΠΟΦΑΣΗ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
27 Απριλίου 2006

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις οριζόμενες στο άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως προϋποθέσεις.
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.*

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Στρασβούργο, 27-04-2006
[υπογραφή :] / S. NIELSEN /
Γραμματέας του Τμήματος

Στην υπόθεση Έ Έ κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζον σε τμήμα, στη σύνθεση του οποίου μετέχουν οι δικαστές :

Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ, Πρόεδρος,
Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗΣ,
F. TULKENS,
N. VAJIC,
A. KOVLER,
D. SPIELMANN,
S.E. JEBENS,

και ο S. NIELSEN, Γραμματέας του Τμήματος.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο στις 6 Απριλίου 2006.

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 14309/04) προσφυγής, την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ο Αλβανός υπήκοος ~~Ε. Ε. Α. Α. Ε.~~ ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 21 Απριλίου 2004, δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους του πληρεξουσίου της, Β. Κυριαζόπουλο, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και Ζ. Χατζηπαύλου, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 26 Μαΐου 2005, το Δικαστήριο απεφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση την αίτηση περί της διάρκειας της διαδικασίας. Δυνάμει του άρθρου 29 § 3 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο απεφάσισε να αποφανθεί ταυτοχρόνως επί του παραδεκτού και της ουσίας. Στις 30 Μαΐου 2005, η Αλβανική Κυβέρνηση εκλήθη να υποβάλει, εφόσον το επιθυμούσε, έγγραφες παρατηρήσεις επί της υποθέσεως (άρθρα 36 § 1 της Συμβάσεως και 44 § 1 του Κανονισμού). Η Αλβανική Κυβέρνηση δεν απήντησε.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

4. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1972. Σήμερα, κρατείται στις φυλακές Κορυδαλλού (Πειραιά).

5. Στις 30 Μαρτίου 2001, ο προσφεύγων συνελήφθη και ετέθη υπό προσωρινή κράτηση για εμπορία ναρκωτικών. Στις 21 Αυγούστου 2001, παραπέμφθηκε σε δίκη. Η συζήτηση ορίσθηκε για τη δικάσιμο της 1^{ης} Φεβρουαρίου 2002, ημερομηνία κατά την οποία ο συνήγορος του προσφεύγοντος ενεφανίσθη ενώπιον του δικαστηρίου και ζήτησε μικρή αναβολή λόγω ασθενείας. Η συζήτηση ανεβλήθη για τις 15 Φεβρουαρίου 2005, ημερομηνία κατά την οποία το δικαστήριο ανέβαλε εκ νέου τη συζήτηση *ex officio*. Η συζήτηση ορίσθηκε για τη δικάσιμο της 29^{ης} Μαρτίου 2002.

6. Στις 30 Μαΐου 2002, το Κακουργιοδικείο Αθηνών κήρυξε τον προσφεύγοντα ένοχο και τον καταδίκασε σε ισόβια κάθειρξη και χρηματική ποινή 200.000 ευρώ (απόφαση 1458-1459-1471-1472-1484-1485/2002). Ο προσφεύγων, τον οποίο εκπροσωπούσε δικηγόρος κατά τη δίκη, εφείσβαλε την απόφαση αυτή. Το Κακουργιοδικείο διέταξε να μη παράγει η έφεση ανασταλτικό αποτέλεσμα. Η συζήτηση ενώπιον του Εφετείου Αθηνών ορίσθηκε για τη δικάσιμο της 15^{ης} Ιουνίου 2005, ημερομηνία κατά την οποία ο προσφεύγων, βάσει δικαιολογητικών, ζήτησε την αναβολή της δίκης επειδή ο συνήγορός του παρίστατο στο πλαίσιο άλλης υποθέσεως σε εξέλιξη. Το Εφετείο ανέβαλε τη συζήτηση για τις 6 Φεβρουαρίου 2006.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

7. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι λόγω της διάρκειας της διαδικασίας παραβιάσθηκε η αρχή της «ευλόγου προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει τα εξής :

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικάσθει δίκαια (...) εντός ευλόγου προθεσμίας από (...) δικαστήριο, το οποίο (...) θα αποφασίσει (...) για το βάσιμο κάθε ποινικής φύσεως εναντίον του κατηγορίας.»

8. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η διάρκεια της επίμαχης διαδικασίας δεν δύναται να αποτελέσει αντικείμενο κριτικής. Σημειώνει, ειδικότερα, ότι η ανάκριση διενεργήθηκε με ταχύτητα και υπογραμμίζει ότι ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να ζητήσει από το εφετείο την αναστολή της ποινής του προκειμένου να μη κρατηθεί καθ' ον χρόνο αναμενόταν η δίκη ενώπιον του δικαστηρίου αυτού. Η Κυβέρνηση επισημαίνει, εξ άλλου, ότι η συζήτηση ανεβλήθη δύο φορές τη αιτήσε του προσφεύγοντος.

A. Επί του παραδεκτού

9. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Συμβάσεως. Το Δικαστήριο επισημαίνει, εξ άλλου, ότι η εν λόγω αιτίαση δεν προσκρούει σε κάποιον άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτή.

B. Επί της ουσίας

1. Περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπ' όψη

10. Η περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπ' όψη, είχε ως αφετηρία την 30ή Μαρτίου 2001, με τη σύλληψη του προσφεύγοντος, και δεν έχει ακόμα λήξει, αφού η διαδικασία εκκρεμεί ενώπιον του εφετείου. Διήρκεσε, επομένως, περίπου πέντε έτη για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας.

2. Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

11. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της υποθέσεως και λαμβανομένων υπ' όψη των κριτηρίων, τα οποία έχουν

διαμορφωθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υποθέσεως, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και της συμπεριφοράς και ευθύνης των αρμοδίων αρχών (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Pélissier και Sassi κατά της Γαλλίας* [GC], n° 25444/94, § 67, CEDH 1999-II).

12. Το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη εκδικάσει υποθέσεις παρόμοιες με την παρούσα υπόθεση και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως (βλ. προρρηθείσα υπόθεση *Pélissier και Sassi*).

13. Αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία τα οποία του υπεβλήθησαν, το Δικαστήριο φρονεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κάποιο περιστατικό ή επιχείρημα το οποίο θα του επέτρεπε να καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην προκειμένη περίπτωση. Ειδικότερα, προκειμένου περί της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 6 δεν απαιτεί από τον ενδιαφερόμενο ενεργή συνεργασία με τις δικαστικές αρχές, και ούτε θα μπορούσαμε να του προσάψουμε το γεγονός ότι έκανε ευρεία χρήση των δυνατοτήτων τις οποίες του παρείχε το εσωτερικό δίκαιο. Εν τούτοις, η συμπεριφορά του προσφεύγοντος αποτελεί ένα αντικειμενικό γεγονός, το οποίο δεν είναι δυνατόν να καταλογισθεί στο διάδικο Κράτος και το οποίο λαμβάνεται υπ' όψη προκειμένου να προσδιορισθεί εάν υπήρξε υπέρβαση της «ευλόγου προθεσμίας» (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Lechner και Hess κατά της Αυστρίας*, απόφαση από 23 Απριλίου 1987, série A n° 118, σελ. 19, § 49). Το Δικαστήριο εκτιμά, στην προκειμένη περίπτωση, ότι τα δύο περί αναβολής αιτήματα τα οποία υπέβαλε ο προσφεύγων, ήταν δικαιολογημένα και δεν συνέβαλαν κακώς στη συνολική διάρκεια της διαδικασίας. Αντιθέτως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η συμπεριφορά των αρχών επιδέχεται κριτικής. Το Δικαστήριο αναφέρεται, κυρίως, στο γεγονός ότι η συζήτηση ενώπιον του εφετείου ορίσθηκε αρχικώς για ημερομηνία η οποία απέιχε από την εισαγωγή της προσφυγής περισσότερο από τρία έτη, διάρκεια η οποία ουδόλως δικαιολογήθηκε από την Κυβέρνηση.

14. Λαμβάνον υπ' όψη τη σχετική νομολογία του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι στην παρούσα υπόθεση η διάρκεια της επίμαχης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην περί «ευλόγου προθεσμίας» επιταγή.

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

15. Χωρίς να επικαλείται κάποια διάταξη της Συμβάσεως, ο προσφεύγων παραπονείται ότι καταδικάσθηκε αν και είναι αθώος. Προσκομίζει δε μία δήλωση ενός εκ των συγκατηγορουμένων του, ο οποίος βεβαιώνει ότι ουδεμία ανάμειξη είχε ο κατηγορούμενος στην εμπορία ναρκωτικών, πράξη στην οποία κατηγορήθηκε ότι συμμετείχε. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται, εξ άλλου, ότι δεν μπόρεσε να εκπροσωπηθεί από δικηγόρο κατά τη δίκη του, διότι ουδείς δικηγόρος θέλησε να υπερασπισθεί Αλβανό υπήκοο. Στις δε παρατηρήσεις του, σε αντίκρουση των παρατηρήσεων της Κυβερνήσεως, ο προσφεύγων ισχυρίζεται, επίσης, ότι χτυπήθηκε από τους αστυνομικούς κατά τη σύλληψή του, χωρίς άλλες διευκρινίσεις.

Επί του παραδεκτού

16. Προκειμένου περί των αιτιάσεων όσον αφορά τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι κατά την πάγια νομολογία των οργάνων της Συμβάσεως, η εναρμόνιση μιας δίκης με τις απαιτήσεις του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως, πρέπει, κατ' αρχήν, να εξετάζεται βάσει της ποινικής διαδικασίας στο σύνολό της, αφού, δηλαδή, αυτή ολοκληρωθεί (βλ., για παράδειγμα, *Bernard κατά της Γαλλίας*, απόφαση από 23 Απριλίου 1998, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-II, σελ. 879, § 37). Εν τούτοις, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, δεν αποκλείεται ένα συγκεκριμένο γεγονός να είναι σε τέτοιο σημείο αποφασιστικό που να

επιτρέπει στο Δικαστήριο να αποφανθεί επί του δικαίου χαρακτήρα της δίκης σε πιο πρώιμο στάδιο, πριν ακόμα τα εθνικά δικαστήρια εκδώσουν οριστική απόφαση στην υπόθεση (βλ., μεταξύ άλλων, *Δεληγιάννης κατά της Ελλάδος*, (déc.), n° 5074/03, 5 Ιουνίου 2003). Το Δικαστήριο, επισημαίνοντας ότι η κινηθείσα κατά του προσφεύγοντος ποινική διαδικασία ήδη εκκρεμεί ενώπιον του εφετείου, δεν επισημαίνει περιστάσεις αυτού του είδους.

17. Προκειμένου περί του ισχυρισμού περί κακής μεταχείρισης του προσφεύγοντος κατά τη σύλληψή του, ακόμα και αν η αιτίαση αυτή πληροί τις περί του παραδεκτού προϋποθέσεις, οι οποίες προβλέπονται από το άρθρο 35 § 1 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι σε καμία περίπτωση δεν εκτίθεται αναλυτικά.

18. Επομένως, πρέπει η προσφυγή να απορριφθεί κατά το μέρος αυτό, κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Συμβάσεως.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

19. Το άρθρο 41 της Συμβάσεως ορίζει ότι:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβιάσεως αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος δικαία ικανοποίηση.»

20. Ο προσφεύγων δεν υπέβαλε αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν συντρέχει λόγος επιδικάσεως ποσού για την αιτία αυτή.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κάνει δεκτή* την προσφυγή ως προς την αιτίαση όσον αφορά την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας, και την απορρίπτει κατά τα λοιπά.

2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως.

Συντάχθηκε στη Γαλλική γλώσσα, εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 27 Απριλίου 2006 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

[υπογραφή]

/ Søren NIELSEN /

Γραμματέας

[υπογραφή]

/ Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ /

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το υπηρεσιακό έγγραφο στη Γαλλική γλώσσα.

Η Μεταφράστρια

Μαρία Π. Παπαδοπούλου